

מנה בדת

לע"נ מרן רבי עובדיה יוסף
בן גורג'יה זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

92 פרשת בראשית תשפ"ב גליון

שינוי הדף היומי בדון קצרו

ביצה לג-לט

שנו בברייתא שיכול לגבב מכל מה שבחצר ולהדליק שהכל נקרא מוכן, אך לא יצבור מהם, ולר"ש מותר, ונחלקו שת"ק אסר שנראה כאוסף למחר וליום אחר, ולר"ש הקדירה מוכיחה שהוא אוסף עבורה.

אסור ליצור אש ביו"ט שהוא מוליד.

רבה בר בר חנה מבאר בליבון רעפים שמדובר בחדשים שהוא בודק אותם,

דף לד ויש אומרים שצריך להקשותם, ובחולין שנינו שאם דרסו עוף או שזוקוהו לכותל או שבהמה ריצצה אותו ושהה מעת לעת ושחטו כשר, ור"א בר ינאי אומר בשם ר"א שצריך לבדקו, ורב ירמיה הסתפק אם יכול לשחטו ביו"ט האם נחזיק בו ריעותא או שלא, ורב זירא הוכיח ממשנתינו שאסרה ליבון רעפים ורבה בר בר חנה ביאר בשם ר' יוחנן שמדובר בחדשים שרוצה לבדקן, ואמר רב ירמיה שהוא שנה כמו הלשון בר' יוחנן שצריך לחזקם.

שנו בברייתא שאם אחד מביא האש ואחד עצים ואחד שופת הקדירה ואחד מביא מים ואחד נותן תבלין ואחד מגיס כולם חייבים, ויש ברייתא שאומרת שרק אחד חייב ושם מדובר כשהביאו את האש בסוף אך בהביאו בתחילה כולם חייבים, ולכאורה שפיתת הקדירה אינה מעשה ור"ל מעמיד בקדירה חדשה ואסור כליבון רעפים.

שנו בברייתא שתנור וכיריים חדשים הם ככל הכלים שניטלים בחצר אך לא סכים אותם שמן ולא משפשים אותם במטלית, ולא מפיגים אותם בצונן לחזקם וכדי לאפות בהם מותר,

שנו בברייתא שמותר למלוג ברותחין ראש ורגלי בהמה, אך לא ישים עליהם חרסית ואדמה וסיד להסיר העור, ולא גוזזים במספרים ולא גוזזים ירק במה שתלשוהו מהאדמה, אך מותר לתקן ירקות קונדס ועכביות, ויכול להסיק ולאפות בפורני שהוא תנור גדול, ויכול לחמם מים באנטיכי, אך לא אופים בפורני חדש שמא יפחת, לא נופחים במפוח אך נופחים בשפופרת, ולא מתקנים שפור ולא מחדדים אותו, ולא פוצעים קנה לצלות בו מליח, אך מותר לפצע אגוז במטלית ולא חששו שהיא תיקרע.

משנה ר"א אמר עוד דין שיכול לעמוד על מוקצה **עמוד ב** בערב שבת בשמיטה שאין צורך לעשר ולומר מכאן אטול מחר, ולחכמים צריך לרשום ולומר מכאן עד כאן. **גמרא** שנינו במשנה שתינוקות שהטמינו תאנים מערב שבת ושכחו ולא עשרו אסורים לאכול במוצ"ש בלי מעשר, אך אם מעביר בחצירו תאנים לקצותם ניתן לאכול מהם עראי ללא מעשר, ורבה הסתפק אם שבת קובעת בדבר שלא נגמרה מלאכתו שנאמר **וקראת לשבת עונג** והיא קובעת אף במה שלא נגמרה מלאכתו, או ששבת קובעת רק בדבר שנגמרה מלאכתו, ואמר ר"נ ששבת קובעת אף בדבר שלא נגמרה מלאכתו, ושאל רבא מדוע שבת שונה מחצר שאינה קובעת בדבר שלא נגמרה מלאכתו, ואמר ר"נ שכך הוא לימוד ערוך בידינו ששבת קובעת גם במה שלא נגמר מלאכתו, ומר זוטרא בר ר"נ הוכיח ממשנתינו שבשביעית שפטור ממעשר יכול לומר מכאן אוכל, ומשמע ששבת שאינה בשביעית קובעת למעשר גם כשלא נגמרה מלאכתו, ויש לומר שכיוון שאמר מכאן אני אוכל למחר הוא קביעות, אך קשה שא"כ גם בחול יתחייב במעשר ויש לומר

דף לג ביצה קדירה ומטת שרים שפרקוה, וכן חבית, יש לסדרם מלמעלה למטה ולא מלמטה למעלה.

המשנה אומרת שאין לסמוך קדירה בבקעת, וכן בדלת, ופשוט שאין הכוונה לסמוך קדירה בדלת, והכוונה היא שגם דלת אין לסמוך בבקעת, כיון שהעצים הם רק להסקה ור"ש מתיר.

לת"ק אין להנהיג בהמה במקל, ולר"א בר"ש מותר, ולכאורה הוא סובר כאביו שאין מוקצה, ויש לדחות שר"ש יאסור בבהמה שנראה שהולך למכרה בשוק.

ר"נ אסור לטלטל ענף עץ חיצורא, ורב ששת מתיר, ולכו"ע לח שאינו ראוי להסקה אסור, ונחלקו ביבש, ור"נ סובר שעצים ניתנו רק להסקה, ורב ששת מתיר שכמו שהותר להסקה אין לחלק בין לצלות בו או לצלות בגחלתו, וללישנא בתרא ביבש מותר לכו"ע, ונחלקו בלח, שר"נ אסר שאינו ראוי להסקה, ורב ששת מתיר שהוא ראוי להסק גדול, ולהלכה לח אסור ויבש מותר.

רבא אומר שאשה לא תכנס לקחת אוד מדיר עצים, וכן אין להסיק ביו"ט באוד שנשבר, ששנינו שמסיקים בכלים ולא בשברי כלים, ולפ"ז רבא סובר כר' יהודה, אך קשה א"כ איך אמר רבא למשרתו צלה לי ברוז וזרוק מעיו לחתול, ויש לומר שכיון שזה דבר סרוח מאתמול דעתו היתה לחתול.

משנה לר"א מותר לקחת קיסם מלפניו לחצוץ בו שיניו ויכול לגבב מהחצר ולהדליק, שכל מה שבחצר הוא מוכן, ולחכמים יכול לגבב מלפניו להדליק, לא מוציאים אש מעצים מאבנים או מעפר, ולא מרעפים ומים, ולא מלכנים רעפים לצלות בהם. **גמרא עמוד ב** רב יהודה אומר שבאוכל של בהמה אין בו איסור של תיקון כלי, ורב כהנא מקשה ששנינו שמטלטלין עצי בשמים להריח בהם ולהניף בהם לחולה, ויכול למלול ולהריח בו, אך לא יקטמנו להריח בו, ואם קטמו פטור אבל אסור, אך אם קטמו לחצוץ בו שיניו חייב חטאת, למרות שזה גם אוכל לבהמה, ואמר רב יהודה שהיה קשה לשיטתו אף אם רק היה פטור אבל אסור, אלא שם מדובר בקשים, אך יש לדחות שלא ניתן למולל קשים, אלא שחסר בדברי הברייתא ויש להוסיף שמולל רק ברכים אך בקשים לא יקטום, ואם קטם פטור אבל אסור, ואם קטם לחצוץ שיניו חייב חטאת, ישנה ברייתא שיכול לקטום להריח בו, ויש ברייתא שלא יקטום, ורב חסדא ביאר שרכים יכול לקטום וקשים אסור, ורב אחא בר יעקב מקשה ששנינו לגבי חבית שיכול לשברה כדי להוציא ממנה גרוגרות ובלבד שלא יתכוון לעשות כלי, ומדוע כאן אסור בקשים, ועוד שרבא ורבין בני רב אדא אמרו שכשהיו אצל רב יהודה היה חותך מהתלושים ונותן להם מהם מקלות גדולים למרות שהם ראויים לבית יד לקרדום ומעצד, ויש לומר שזה תלוי במחלוקת ר"א ורבנן שר"א התיר לקחת מלפניו קיסם לחצוץ בו שיניו, ורבנן אומרים שיכול ליטול רק מאבוס של בהמה, ולכו"ע לא יקטום ואם קטם לחצוץ בו שיניו או לפתוח בו דלת בשוגג חייב חטאת, ובמזיד ביו"ט לוקה, ולחכמים גם בשבת וגם ביו"ט הוא רק שבות, ולפ"ז ר"א שחייב חטאת בשבת, ביו"ט הוא יסבור שאם קטם פטור אבל אסור, ורבנן יתירו לכתחילה, ולר"א המשנה ששובר חבית להוציא ממנה גרוגרות מדברת במוסתקי שהיתה שבורה ודיבקו שבריה, ואין בה גזירה שיתכוון לכלי.

שהחידוש הוא שטבל נקרא מוכן לענין שבת שאם עבר ותיקנו מתוקן
דף לה ויש לדחות שאם מחזיר את מה שנשאר זה לא קביעות, ששנינו שהנוטל זיתים ממעטן יכול לטבול כל אחד במלח ולאכול, ואם נתן לפניו עשרה חייב במעשר ולר"א אם המעטן טהור שיכול להחזיר אליו חייב, ואם הוא טמא שאינו מחזיר אליו פטור, ור' אבהו ביאר שברישא מדובר שהמעטן טהור והאדם טמא שאינו יכול להחזיר, ובסיפא מדובר שהמעטן והאדם טמאים שיכול להחזירם, אך לכאורה במשנתנו אי אפשר להעמיד במוקצה טהור ואדם טמא שהרי ממ"נ יכול להחזיר כי לא נגע בהם, ורב שימי בר אשי מבאר שר"א סובר שתרומה קובעת וכן שבת שפירות שתירם קודם גמר מלאכתם לר"א אסור לאכול מהם עראי ולרבנן מותר, ולכאורה יש להוכיח מהסיפא במשנתנו שלחכמים מותר אחר שרושם ומשמע שרק בשביעית שאין צורך לעשר אך בשאר שנים אסור, ומשמע ששבת קובעת, ויש לדחות שכיון שרשם מכאן עד כאן אני אוכל למחר זה נקרא קביעות, אך לפ"ז גם בחול קובע, ויש לומר שהחידוש הוא שטבל נקרא מוכן לגבי שבת שאם עבר ותיקנו מתוקן, ויש להקשות ממה ששנינו שלר"א אם אכל מאשכול ונכנס לחצר יגמור, ולר' יהושע לא יגמור, וכן אם החשיך לר"א יגמור ולר' יהושע לא יגמור, ויש לבאר כמו שר' נתן אמר שר"א לא התכוון שיגמור בחצר אלא יצא מחוץ לחצר ויגמור, וכן בשבת עצמה לא יגמור אלא במוצ"ש, ורבין אמר בשם ר' יוחנן ששבת תרומה וחצר ומקח קובעין רק בדבר שנגמרה מלאכתו, ושבת, הוא שלא כדעת הלל שאסור לעמר פירות ממקום למקום לקצור אחר שקדש עליהם היום, עמוד ב וחצר, שלא כדעת ר' יעקב שהמשנה מתירה לאכול עראי מתאנים שעברו בחצר לקצותם ור' יעקב מחייב, ור' יוסי בר' יהודה פטר, ותרומה, לא כר"א שסובר שאם תרם קודם גמר מלאכה חייב במעשר, ומקח, שכתוב במשנה שהלוקח תאנים מעם הארץ במקום שרוב בני האדם דורסים יכול לאכול מהם עראי ומעשרם דמאי, ורואים ממשנה זו שמקח קובע רק בדבר שנגמרה מלאכתו, ורוב עמי הארץ מעשרים, ועוד שמעשרים דמאי של עם הארץ אף בדבר שלא נגמרה מלאכתו, ולא כמו הדעה במשנה שהמחליף פירות עם חבירו אם שניהם לאכול או שניהם לקצות או שאחד לאכול ואחד לקצות חייב לעשר, ולר' יהודה על מנת לאכול חייב ועל מנת לקצות פטור.

פרק משילין

משנה מותר להשיל פירות ביו"ט דרך ארובה, אך לא בשבת, ומותר לכסות פירות בכלים מפני דלף גשמים, וכן כדי יין וכדי שמן, ומותר לתת בשבת כלי תחת דלף. גמרא רב יהודה רב נתן נחלקו אם גורסים במשנה משילין או משחילין, ואמר מר זוטרא ששני הגרסאות אינן שיבוש שכתוב בפסוק כי ישל זיתך, וכן כתוב במשנה לענין טריפות שחול וכסול, ושחול הוא שנשמטה יריכו, וכסול שאחת מירכותיו גבוהה מחברתה, ור"נ בר יצחק אומר שאף אם נגרוס משירין או משחירין אינו שיבוש, ששנינו במשנה שר' ישמעאל אומר שזיר לא יחוף ראשו באדמה שהיא משירה שיער, ועוד שנינו במשנה השחור והזוג של ספרין אף שנחלקו טמאין, וכן אם נגרוס מנשירין אינו שיבוש, ששנינו שמי שנשרו כליו במים הולך בהם ואינו חושש, וכן כתוב איזהו לקט הנושר בשעת קצירה.

ר' זירא אומר שהכמות שניתן להשיר דרך ארובה היא כמו ששנינו בשבת שמפנין ד' וה' קופות של תבן ותבואה מפני האורחים ומפני ביטול בית המדרש, אך יש לחלק ששם התירו מפני ביטול בית המדרש וכאן לא נתיר בכך, או שדוקא לענין

שבת החמורה הקילו ד' וה' קופות שלא יבואו לזלזל בה אך ביו"ט שהוא קל יותר נחמיר שלא יבואו לזלזל בו, ויש לומר מצד שני שבשבת התירו רק ד' וה' קופות שאין בכך הפסד ממון אך פירות בגג שיהיה בהם הפסד נתיר יותר מד' וה' קופות.

דף לו שמואל מבאר בדברי המשנה בשבת אבל לא את האוצר שלא יגמור את כל האוצר שמא יבא להשוואת גומות, ויש להסתפק אם ביו"ט שהוא קל יותר ניתן לפנות לגמרי או שאם בשבת החמירו למרות שיש ביטול ביהמ"ד ק"ו שביו"ט שאין ביטול ביהמ"ד לא נקל בכך,

ביו"ט הקילו להשיל את הפירות, ור"נ הוסיף שמותר רק באותו גג אך לא מגג לגג וכן שנו בברייתא שאין לטלטל מגג לגג אפילו כשהגגים שוים, ויש להסתפק שביו"ט החמירו שלא יזלזלו אך בשבת שהיא חמורה נקל אף מגג לגג, או להפך שאם ביו"ט החמירו למרות שיש הפסד פירות א"כ ק"ו כשאין הפסד פירות לא נקל בכך,

לגבי יו"ט שנינו שלא ישלשל בחבל בחלונות ולא יוריד דרך סולמות, ויש להסתפק אם רק ביו"ט מחמירים שאין ביטול ביהמ"ד אך בשבת שיש ביטול ביהמ"ד נקל בכך, או להיפך שאם ביו"ט שיש הפסד פירות לא התירו דרך סולמות, ק"ו בשבת שאין הפסד פירות שלא נקל בכך.

עולא אומר שמותר לקחת כלי כדי לכסות שורת לבנים מפני הגשמים, ור' יצחק אומר שמותר רק עבור פירות שהם ראויים וזה לשיטתו שכלי ניטל רק לצורך דבר הניטל, ולכאורה יש לדייק ממשנתנו שכתוב ומכסין את הפירות בכלים, ומשמע שדבר אחר אסור, ויש לומר שמותר אפיל שורת לבנים, וכתוב פירות אגב הרישא שכתוב משילין פירות, אך יש לדייק שהמשנה כותבת כדי יין וכדי שמן שהם ראויים, ויש לומר שמותר אפילו בטבל, וכך מסתבר שאם נאמר במתוקנים א"כ זה כבר כלול בפירות אלא מדובר גם כשאנים מתוקנים, אך יש לדחות שכתוב כדי יין וכדי שמן לומר שחששו אפילו להפסד מועט של הגשמים בכדים, אך יש לדייק שכתוב שנותנים כלים תחת הדלף והוא אינו ראוי לטלטול, ויש לומר שמדובר בראוי לטלטול, ולכאורה יש לדייק ממה שכתוב שנותנים מחצלת על לבנים בשבת, ויש לדחות שמדובר בלבנים שנשארו מבנין שראויים לשכב עליהם, ואין לדייק ממה שכתוב פורסים מחצלת על אבנים, שיש לומר שמדובר באבנים מקורזלות שראויות לבית הכסא, ואין לדייק ממה שכתוב פורסים מחצלת על כוורת בשבת מפני החמה או הגשמים ובלבד שלא יתכוון לצוד, שיש לומר שמדובר שיש שם דבש, ורב עוקבא ממישן שאל שדוקא בימות החמה יש דבש אך לא מצוי דבש בימות הגשמים, ויש לומר שתמיד יש שם חלות דבש, ולכאורה הם מוקצה, וצריך לומר שמדובר שחשב עליהם אך בלא חשב אסור, וקשה לפ"ז למה כתוב בלבד שלא יתכוון לצוד ומדוע לא חילקו שדוקא כשחשב מותר ואם לא אסור, ויש לומר שהכוונה שאף כשחשב עליהם מותר רק אם אינו מתכוון לצוד, אך לכאורה אם מעמידים כר' יהודה שסובר מוקצה מה מועיל שלא מתכוון לצוד הרי ר' יהודה אוסר גם כשאינו מתכוון, ואביי ורבא אמרו שגם ר"ש אוסר בפסיק רישא ולא ימות, ויש לומר שמדובר שיש לכוורת חלונות, וצריך לבאר בברייתא שלא יעשנה מצודה שהרי לר' יהודה אין חילוק שלא מתכוון, עמוד ב אך לפ"ז פשוט שמותר, ויש לומר שהחידוש הוא שלא מתירים גם באין במינו ניצוד, ורב אשי אומר שבאמת מדובר על הדבש ולא בחלות ומדובר בימי ניסן שיש גם חמה וגם גשמים וגם דבש בכוורת.

אם התמלא הכלי מדלף יכול לשפוך ולמלאות שוב, והיה מעשה שדלף גשמים על בית הריחים של אביי ואמר לו רבה שיכול להביא את מיטתו לשם ואז זה יהיה כגרף של רעי ומותר להוציאו, וישב אביי והקשה שלא עושים גרף של רעי לכתחילה ובינתים נפל לו בית הריחים, ואמר אביי שזה בא לו שעבר על דברי רבו.

שמואל מתיר להוציא לאשפה גרף של רעי ועביט של מי רגלים וכשהוא מחזיר נותן בו מים ואח"כ מחזירו והבינו מדבריו שמותר להוציא רעי רק בכלי ולא בפני עצמו, אך היה מקרה שעכבר נמצא בבית הבשמים של רב אשי ואמר רב אשי שמותר להוציאו בזנבו.

משנה כל מה שאסור בשבת מצד שבות רשות או מצוה חייבים עליו גם ביו"ט, דברי שבות הם: שלא עולים באילן ולא רוכבים על בהמה ולא שטים במים ולא מטפחים ולא מספקים ולא מרקדים, דברים של רשות הן: שלא דנים או מקדשים או חולצים או מייבמים, ודברים של מצוה הן: שלא מקדישים ולא מעריכים ולא מחרימים ולא מגביהים תרומה ומעשר ואסור ביו"ט וק"ו בשבת, וההבדל בין יו"ט לשבת הוא רק אוכל נפש. **גמרא** אסרו לעלות באילן שמא יתלוש, אסרו לרכב על בהמה שמא יצא חוץ לתחום, ולפ"ז תחומין הוא דאורייתא שגזרו משום כך, אלא יש לומר שאסרו רכיבה שמא יחתוך זמורה להכות הבהמה, לא שטים על המים שמא יעשה חבית של שייטין, לא מטפחים מספקין ומרקדים שמא יתקן כלי שיר. **המשנה קוראת** לדין רשות ולכאורה זה מצוה, וצ"ל שמדובר שיש דיין עדיף ממנו ואין בו מצוה, וקידושין נקרא רשות כשיש לו כבר אשה ובנים.

דף לז חליצה ויבום נקרא רשות כשיש גדול שמצוה בו ליבם, ואסרו קידושין חליצה ויבום שמא יכתוב, ואסרו הקדש ערך וחרם גזירה משום מקח וממכר.

לא מגביהים תרומות ומעשרות אפילו כדי לתת לכהן ביו"ט ואסור רק במה שכבר היה טבל אתמול, אך עיסה שנעשתה טבל ביו"ט מותר להפריש ולתת לכהן.

יש להקשות שבכל המקרים במשנה יש גם שבות וגם רשות, ורב יצחק מבאר שהמשנה מחדשת שלא רק מה שיש רק שבות לבד אסור, אלא אפילו שבות עם רשות אסור ואפילו שבות עם מצוה אסור.

המשנה אומרת שהחילוק בין יו"ט לשבת הוא רק אוכל נפש, ולכאורה השלת פירות ביו"ט מותרת ובשבת אסורה, ורב יוסף אומר שזה מחלוקת ר"א ור' יהושע באותו ובנו שנפלו לבור ואי אפשר לשחוט שניהם, שלר"א מעלה את הראשון לשחוט ועושה פרנסה לשני במקומו שלא ימות, ולר' יהושע מעלה את הראשון לשחוט ולא שוחטו, ומערים ומעלה השני ושוחט אחד משניהם, ואביי אומר שר"א מחמיר כי אפשר לפרנסו במקומו, וגם הוא יתיר להשיל פירות, ויתכן שגם ר' יהושע שמקל להערים כי שייך הערמה, אך הוא לא יתיר השלת פירות שהוא רק הצלת הפירות, ורב פפא אומר שזה מחלוקת ב"ש וב"ה, שב"ש אסרו להוציא קטן לולב וס"ת לרה"ר ביו"ט וב"ה מתירים, ויש לחלק שב"ש החמירו רק בהוצאה אך הם יתירו סתם טלטול אך יש לומר שטלטול הוא צורך הוצאה וא"כ ב"ש יאסרו.

משנה יכול להוליכם בהמה וכלים רק כרגלי הבעלים והמוסר בהמתו לבנו או לרועה ויליכם רק כרגלי הבעלים, כלים המיוחדים לאחד האחים שבבית הם כרגליו, ומה שאין מיוחדים הם כמקום שהולכים, השואל כלי מחבירו בערב יו"ט הם כרגלי השואל, ואם שאל ביו"ט הם כרגלי המשאל, האשה ששאלה מחברתה תבלין מים ומלח לעיסתה, העיסה היא כרגלי

שתיהן, ור' יהודה פוטר במים שאין בהם ממש. **עמוד ב גמרא** לכאורה משנתינו אינה כדעת ר' דוסא או אבא שאל שאמרו שהלוקח בהמה בערב יו"ט אף שמסרה לו ביו"ט היא כרגלי הלוקח, והמוסר בהמה ביו"ט לרועה היא כרגלי הרועה, ויש לומר שהמשנה דברה כשנותן לרועה נוסף ולכן ביו"ט זה כרגלי הבעלים, וכך יש לדייק שכתוב לבנו או לרועה, רבה בר בר חנה אמר שר' יוחנן פסק כר' דוסא, ואין להקשות ממה שר' יוחנן סובר כסתם משנה והמשנה אומרת שהולכים כרגלי הבעלים כי המשנה דיברה כשיש ב' רועים.

שנו בכרייתא ששני אנשים ששאלו חלוק בשותפות, אחד כדי ללכת בבוקר לביהמ"ד והשני שאל כדי ללכת בו בערב לבית המשתה, ואחד עירב לעצמו לצפון והשני עירב לדרום כל אחד מהם יכול ללכת בו לצד שעירב רק עד מקום שהאחר יכול ללכת, ואם התחום שלהם ממוצע בדיוק לא יזיזו ממקומו.

לדעת רב שני אנשים שלקחו חבית ובהמה בשותפות החבית מותרת לכל אחד למקומו והבהמה אסורה לשני המקומות, ולשמואל גם החבית אסורה, ולכאורה אם רב סובר שיש ברירה יש להתיר גם בבהמה, ואם אין ברירה גם בחבית אסור, ויש לומר שבאמת יש ברירה אך בבהמה אסור כי התחומים של שניהם יונקים אחד מהשני, ורב כהנא ורב אסי שאלו את רב שאם לא חששו ממה שאחד מקצה מהשני א"כ מדוע יש לחשוש לתחומין ורב שתק, ונחלקו בזה שלר' הושעיא יש ברירה, ולר' יוחנן אין ברירה, ויש להוכיח ממה ששנינו באהלות שאם יש מת בבית כל הפתחים טמאים ואם נפתח פתח אחד הוא טמא וכולם טהורים ואם חשב להוציאו מאחד הפתחים או מחלון שיש בו ד' על ד' מציל על כולם, ולב"ש דוקא כשחשב קודם שמת, ולב"ה אף אם חשב אחר שמת, ואמר ר' הושעיא שהפתחים טהורים רק מכאן ולהבא ומשמע שלמפרע לא, וא"כ אין ברירה, ויש להפוך אצלינו שלר' הושעיא אין ברירה ולר' יוחנן יש ברירה, אך יש להוכיח שרב אסי אמר בשם ר' יוחנן שאחים שחלקו הם כלקוחות ומחזירים זה לזה ביובל, וא"כ לר' יוחנן אין ברירה, ואין לחלק שבדאורייתא אין ברירה ובדרכבן יש ברירה, שאיו שנה לגבי תנאי בעירוב תחומין שלר' יהודה לא מתנים על ב' דברים כאחד אלא אם בא חכם למזרח העירוב למזרח ואם בא למערב העירוב למערב ולא לב' הצדדים,

דף לח והקשו על זה שאם לא מועיל לב' הצדדים כי אין ברירה, א"כ לא יועיל גם למזרח או מערב, ור' יוחנן אומר שמדובר שכבר בא חכם, ורואים שלר' יוחנן אין ברירה אפילו בדרכבן, וא"כ אצלינו אין להפוך ולר' יוחנן אין ברירה ולר' הושעיא יש ברירה, ולענין אהלות סבר ר' השעיא שאין ברירה שזה דאורייתא, מר זוטרא דרש שהלכה כר' הושעיא.

שמואל אומר ששור של פטם הוא כרגלי כל הקונה אותו אפילו מעיר אחרת, ושור של רועה הוא רק כרגלי אותה העיר.

המשנה אמרה שאם שאל מערב יו"ט החפץ כרגלי השואל והחידוש הוא שזה גם כשלקחו ביו"ט וזה נקרא ברשותו מאתמול, וזה ראייה לר' יוחנן שהשואל כלי מערב יו"ט הוא כרגליו אף שלקחו ביו"ט.

השואל כלי ביו"ט הוא כרגלי המשאל, והחידוש הוא שאפילו אם הוא רגיל לשאול ממנו לא אומרים שהעמידו ברשותו מאתמול, כי אולי הוא ישאל מאדם אחר.

כשר' אבא עלה לא"י אמר יהי רצון שאומר דבר שיתקבל, וכשעלה מצא את ר' יוחנן ור' חנינא בר פפי ור' זירא, או את ר' אבהו ור"ש בן פזי ור' יצחק נפחא, והם הקשו על משנתינו שאשה ששאלה קמח מים ומלח העיסה היא כרגלי שניהם, ולכאורה המים והמלח יתבטלו לגבי העיסה, **עמוד ב** ואמר להם

לר"נ אדם שמילא בבור של עולי בבל ונתן לחבירו הולכים אחר רגלי מי שמילאו לו, ולרב ששת הולכים אחר רגלי הממלא, ונחלקו, שלרב ששת הבור הוא כהפקר והולכים אחר הממלא שאי אפשר לזכות מהפקר עבור חבירו, ולר"נ הבור הוא כשותפות ולכן מועיל עבור אחר, ורבא הקשה מהמשנה שהאומר הריני עליך חרם המודר אסור **עמוד ב** ואם אמר הרי אתה עלי חרם הנודר אסור, ואם אמר הריני עליך ואתה עלי שניהם אסורים זה בזה אך מותרים בשל עולי בבל, ואסורים בשל אותה העיר, ודברים אלו הן של עולי בבל הר הבית והלשכות והעזרות ובור של אמצע הדרך, ודברים אלו הן של העיר, הרחוב ובית הכנסת ובית המרחץ, ואם נאמר שבור עולי בבל הוא כשל שותפין א"כ יהיה אסור במודר הנאה שהרי שנינו שהשותפין שנדרו הנאה זה מזה אסורים להכנס לחצר לרחוץ בבור, ור"נ אומר שאמנם לרחוץ אסור אך למלאות מותר, כי כל אחד ממלא משלו, אך לפ"ז ר"נ סובר שיש ברירה ושנינו במשנה בשקלים שהאחים שותפים כשחייבים בקלבון פטורים ממעשר בהמה, וכשחייבים במעשר בהמה פטורים מקלבון, ורב ענן ביאר שדוקא כשחלקו גדיים כנגד טלאים או טלאים כנגד גדיים, אך אם חלקו גדיים כנגד גדיים או טלאים כנגד טלאים אומרים שזה חלקו שהגיעו מתחילה, ולר"נ גם אם חילק גדיים כנגד גדיים וטלאים כנגד טלאים לא אומרים שזה חלקו משעה ראשונה, ויש לומר שלכו"ע בור עולי בבל הוא כהפקר, ונחלקו אם מגביה מציאה לחבירו קנה חבירו או שלא קנה חבירו.

משנה מי שהיו פירותיו בעיר אחרת ועירבו בני אותה עיר להביא לו פירותיו, לא יביאו לו, אך אם עירב פירותיו כמוהו.

ר' אבא שאחד שהתערב לו קב חיטין בי' קבין של חבירו יאכל בעל העשר וישמח, א"כ אין בטול לענין בעלות, וצחקו עליו, אמר להם ר' אבא וכי לקחתי את לבושכם, וצחקו שוב, ואמר ר' הושעיא שהם צדקו שהרי הוא לא אמר להם מקרה שהתערבו שעורים בחיטים כי פשוט לו שמין באינו מינו בטל, א"כ גם חיטים בחיטים אמנם ר' יהודה סובר שמין במינו אינו בטל, אך לרבנן גם מין במינו בטל, אמר לו רב ספרא משה בשבועה האם אתה אומר כראוי, וכי הם לא שמעו מה שאמר ר' חייא קטוספאה בשם רב שהבורר צרורות מגורן חבירו חייב לשלם לו דמי חיטים כי חסרו מדה, וא"כ גם בנתערב לו קב בי' קבין של חבירו יש לו ממדתו אצלו, ואביי דוחה שיש לחלק בין ממון שיש לו תובעין לממון שאין לו תובעין, אמר רב ספרא שלדבריו מה שאמר רב חסדא שנבילה בטלה בשחוטה כי השחוטה לא תאסר לעולם, אך שחוטה שנתערבה בנבילה לא בטילה כי הנבילה יכולה להיות מותרת, ולדברי אביי אם יש לה בעלים אין לה ביטול, ויש להוכיח שחסרון בבעלים אינו מפקיע חשיבות ממון, שר' יוחנן בן נורי אמר שחפצי הפקר קונים שביתה וגם אם אין להם בעלים כאילו יש להם בעלים, ואמר אביי שאין לדמות איסור לממון שאיסור בטל וממון לא, והטעם הוא שגזרו שמא תעשה עיסה בשותפות, ורבא אומר שתבלין עשוי לטעם ואינו בטל,

דף לט ורב אשי מבאר שזה דבר שיש לו מתירים אחר יו"ט, ואינו בטל אפילו באלף.

ר' יהודה פטר במים ומשמע שבמלח לא, אך קשה ששנינו שר' יהודה אמר שמים ומלח בטלים בין בעיסה בין בקדירה, ויש לומר שמדובר במלח סדומית שהוא דק, ובמשנה מדובר במלח אסתרוקנית שהוא עבה יותר, ומה שר' יהודה אומר במקום אחר שמים ומלח בטלים בעיסה ולא בקדירה מפני רוטבה, מדובר ברכה שאינה כעיסה, ובמשנה מדובר בתבשיל עבה כעיסה והמלח בטל בו.

משנה גחלת היא כרגלי הבעלים, אך שלהבת אינה מעכבת באיסור תחומין, יש מעילה בגחלת של הקדש אך בשלהבת לא נהנים ולא מועלים, המוציא גחלת לרה"ר בשבת חייב ואילו הוציא שלהבת פטור. **גמרא** ה' דברים נאמרו בגחלת: שהיא כרגלי הבעלים, ושלהבת ככל מקום, בגחלת הקדש מועלים ובשלהבת לא נהנים ולא מועלים, גחלת של ע"ז אסורה ושלהבת מותרת, המוציא גחלת לרה"ר בשבת חייב ומוציא שלהבת פטור, המודר הנאה מחבירו אסור בגחלת ומותר בשלהבת, ההבדל בין שלהבת הקדש לשל ע"ז ששלהבת ע"ז היא מאוסה ובדלים ממנה לכן לא גזרו בה ושל הקדש אסור שאינה מאוסה ולא בדלים ממנה.

בברייתא שנינו שהמוציא שלהבת לרה"ר חייב, ורב ששת מבאר ששם מדובר שהוציאה בקיסם, ולא חייב בגלל הקיסם שאין בו שיעור ששנינו בהוצאת עצים שחייב רק בשיעור כדי לבשל ביצה קלה, ואביי מעמיד ששפשף כלי בשמן ותלה בו שלהבת ולא חייב מצד הכלי שמדובר בחרס שאין בו שיעור שר' יהודה אמר שבחרס צריך שיעור כדי שיתן בין פצים לחבירו, והמשנה שאומרת שפטור בשלהבת מדובר שזרקה לרה"ר.

משנה מים מבור של יחיד מותר לקחתם כרגליו, ושל אנשי העיר מותר כרגליהם, ושל עולי בבל מותר כרגלי הממלא. **גמרא** רבא הקשה ששנינו בערובין שנהרות המושכין ומעיינות הנובעין, מימיהם כרגלי כל אדם, ורבה מבאר שמדובר במשנתינו במכונסים, וכן אמר ר' חייא רב אבין בשם שמואל שמדובר במכונסים.